

ՀԱՅԳՈՒԿ HAYTOUG

MAY—ՄԱՅԻՍ 1980

Օրգան Արեւմտ. Ամերիկայի Հ.Յ.Դ. Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութեան Ամերիկ.

Բ. ՏԱՐԻ,
ԹԻՒ 11

THE BATTLE OF SARDARABAD IS EVERYTHING BUT OVER

A.R.F.
Armenian Youth Federation
Central Executive
of Western America.

STATEMENT

Our path is clear.

As the young branch of the Armenian Revolutionary Federation, our strategic goal is the establishment of a united, free, and independent Armenia under a democratic-socialist regime. In order for this ideal to be accomplished, as a part of a revolutionary and socialist organization, we are convinced that we must expand our capacities with dense forces and a strong front to continue our constant and most important struggle whether it be through peaceful or violent means, or over a long or short range.

Our struggle is not an easy one, and yet, its success is inevitable. On the road to this success, there will come a day when those who endanger our strong front by attempting to poison our immovable, solid unity will become the target of the fatal blows struck by the forces of the People's struggle. No one, whether he is from the inside or the outside, can infiltrate our united force, because of our undying belief in the justice of our demands and our faith and trust in the immediate leadership of our youth.

We recognize only one goal, one leading force, one Armenia.

Death to imperialism and expansionism.

Death to Turkish oppression.

Long live the A.R.F. Armenian Youth Federation.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր ուղին յստակ է արդեն:

Իբրև Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության երիտասարդական թևը, մեր սրբաթեժիք (ոսգմավարական) կարգախօսն է ամբողջական, ազատ ու անկախ Հայաստան ընկերվարական-ժողովրդավար կարգերով: Այս տեսլականին իրագործման ի խմորի, իբրև յեղափոխական եւ ընկերվարական կուսակցության մը անմիջական մէկ մասը, համոզուած ենք անընդհատ պայքարի անհրաժեշտութեան խաղա՛ղ թէ բռնի միջոցներով, կարճ թէ երկար հասողութեան (range) վրայ, խիտ շարքերով, ամուր ճակատով, միշտ ընդարձակելով պայքարի տարողութիւնը:

Մեր պայքարը դիւրին չէ. սակայն անոր յաջողութիւնը հաստատ է: Այդ յաջողութեան ճամբին պիտի գայ այն օրը երբ ի սպառ պիտի կորչին բոլոր անոնք որոնք կը վտանգեն մեր ազգային ամուր ճակատը փորձելով թունաւորել մեր անխախտ միասնականութիւնը, եւ որոնք թիրախը պիտի դառնան հաշկական ժողովրդական կռուին մահացու հարուածներուն: Ո՛չ ոք կարող է դրդել մեր միասնականութիւնը, որովհետեւ մենք ունինք անխախտ հաստք մեր պահանջներու արդարացիութեան եւ գործնականութեան վրայ եւ կատարեալ վստահութիւն մեր երիտասարդական անմիջական ղեկավարութեան վրայ:

Մենք կը ճանչնանք մէկ նպատակ, մէկ ղեկավարութիւն, մէկ Հայաստան:

Անկցի՛ կայսերապաշտութիւնն ու ծաւալապաշտութիւնը:

Անկցի՛ թրքական բռնակալութիւնը:

Կեցցէ՛ Հ.Յ.Դ. Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցութիւնը:

“Free Hrair Kilndjian” Movement Gains Momentum

Max Hrair Kilndjian, Victim of Turkish harassment

**ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԷՔ
Հ.Յ.Դ. ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ՑՈՅՑԻՆ ԱՌԻ ԲՈՂՈՔ**

ՀՐԱՅՐ ԳԻԼԻՆՃԵԱՆԻ

ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ:

**PARTICIPATE TO THE A.N.C.
DEMONSTRATION PROTESTING
THE ARREST OF**

MAX HRAIR KILNDJIAN

ԶԷՆՔԻ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

1970-ԱԿԱՆ

ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ

Աշխարհիս գինավաճառքը անընդհատ յաւելումի վրայ է: Հարուստ երկիրները աւելի կը հարստանան՝ տկար երկիրներուն զէնքեր ծախելով: Այս յաւելումին պատճառաւ զէնքերու գիները հսկայական յաւելում կրած են:

Ներկայիս Եւրոպայի զէնք վաճառող միջակ երկիրները, վերջին քանի մը տարիներուն յատկապէս, յարածուն կերպով աւելցուցած են իրենց մասնակցութիւնը զէնքի համաշխարհային վաճառքին մէջ:

Երրորդ աշխարհի զէնքի ներածումներուն կէսը կատարուած է Միջին Արեւելքի երկիրներուն կողմէ:

1970-ական թուականներուն զէնքի արտադրութեան 17 առ հարիւրը ներածուած է Ափրիկէի կողմէ:

Երրորդ աշխարհին Հարաւային Ամերիկա եւ Հարաւային Ասիա կը շարունակեն մնայ իրրեւ միջակ ներածողներ: Պրագիլ եւ Արժանթին կը հաշուեն Հարաւային Ամերիկայի զէնքի ներածումներուն 60 առ հարիւրը:

1978-ին զարգացած երկիրները կը հաշուէին զէնքի համաշխարհային ներածումներուն 32 առ հարիւրը: Շատ մը երկիրներ, որոնց կարգին Ճարոն, Իտալիա եւ Թուրքիա, զէնք ներածող մեծագոյն երկիրներն են: Իսկ Զինաստան որ զէնք կ'արտածէր, հաւանաբար ներածող երկիր մը ըլլայ մօտ ապագային:

Վերջին տասնամեակին քաղաքական եւ ռազմագիտական շրջանակները սկսած են մտահոգուիլ այս գինարշաւէն: Վերջին 5 տարիներուն, անպակաս եղած են կռիւներն ու ռազմական գործողութիւնները:

Սակայն եւ այնպէս ամէն երկիր ստիպուած է զինուել պաշտպանուելու համար ներքին թէ արտաքին թշնամիներու դէմ, եւ այս առիթ կու տայ գեր-պետութիւններուն միջամտելու անոնց ներքին գործերուն՝ իրագործելով իրենց աշխարհակալական ծրագիրները:

THE ARMS SALE

IN THE 1970's

The world's military weapons trade is continuously expanding. Wealthy nations are increasing their wealth by selling arms to weaker nations. The demand for more weapons has resulted in increasing projects.

The European nations exporting military arms have aggressively sought to expand their international arms trade.

The 50% of imported weapons to the third world goes to the Middle East.

During the 1970's, Africa imported 17% of all manufactured weapons.

Third world nations such as South America and South Asia continue to be moderate importers of arms. Brazil and Argentina import 60% of all weapons imported by South America.

Many nations, among them Japan, Italy and Turkey, are major importers of weapons. China, who has been an exporter, will probably soon begin importing weapons.

During the last decade, politicians and military experts have been increasingly concerned about the arms race. Military confrontation and squirmishes have been regular occurrences during the past five years.

However, every nation must be equipped to protect itself from enemies from within and without. And this gives the superpowers the chance to infiltrate and oppress weaker nations on the way of realizing their expansionist objectives.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԱԻՈՐԵԱԼ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ ՆԵՐՍ

Ընդհանրապես միջացային եւ յատկապես հայկական հանրային կարծիքն է թէ Սովետական Միութեան քաղաքացիները, օրինակի համար Սովետական Հայաստանի բնակիչները, ենթակայ են այնպիսի ճնշումներու որ կը սարսափին ու չեն համարձակիր բառ միակ արտայայտել որ կրնայ հակառակ ըլլալ Սովետ կառավարութեան ու անոր որոշումներուն:

Վերոյիշեալը՝ հիմնարուած ըլլայ թէ ոչ, Հայերու մեծամասնութիւնը տեղեակ չէ Խորհրդային Հայաստանէն ներս գոյութիւն ունեցող ազատագրական շարժումէ մը որ կը գործէ Հայաստանի Ազգային Միաւորեալ Կուսակցութիւն անուան տակ: Հիմնուած 1966-ին Երեւանի մէջ արուեստագէտ Հայկազուն Խաչատրեանի կողմէ, Ա.Մ.Կ.-ը կը ձգտի հիմնել Ազատ, Անկախ եւ մասնաւորաբար պատմական Հայաստանի հողին վրայ, ուր պիտի գան մէկտեղուիլ ներկայ Հայաստանի եւ Սփիւռքի բոլոր հայերը, վայելելով ազգային ինքնավարութիւն եւ զարթոնք:

Իր ծնունդի օրերէն, Ա.Մ.Կ.-ի նպատակը մնացած է նոյնը, սակայն ռազմավարութիւնը կրած է որոշ փոփոխութիւն ջնջելով ծրագրէն հակա-սովետ կամ հակա-համայնավար տրամադրութիւն արտայայտող մտքերը: 1968-ին, Խաչատրեանի բանտարկութեամբ, Ա.Մ.Կ.-ի ղեկավարութիւնը ստանձնած է Պարոյր Հայրիկեան անունով ուսանող մը որ իր կարգին պիտի ձերբակալուէր 1973-ին: 1967-էն 1975 երկարող ութ տարիներուն, մօտ 18 դատավարութիւններ տեղի ունեցած են Ա.Մ.Կ.-ի հարցին շուրջ, որոնց ընթացքին յիստունէ աւելի հայ հայրենակիցներ դատապարտուած են վեց ամիսէն տասը տարուան բանտարկութեան: Անոնց մէջն էր Հայկ Իսկէնտէրեան անունով երիտասարդ մը որ 1968-ին զոհ գնաց Երեւանի Սովետական գաղտնի ոստիկանութեան բանտին մէջ:

Ռոպէր Նազարեան

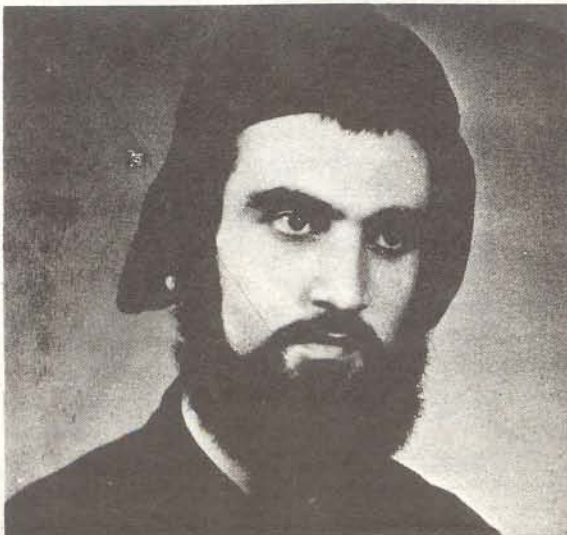
Ա.Մ.Կ.-ը իր ձայնը լսելի կը դարձնէ իր պաշտօնաթերթի («Փարոս» 1967-1969 եւ «Երկունք» 1969-էն ետք) միջոցաւ որ մինչեւ վերջերս ունէր 10.000-է աւելի տպաքանակ. ան կազմակերպած է նաեւ բազմաթիւ հացադուլներ պահանջելու համար ազատութիւն եւ անկախութիւն:

Հայաստանի Ազգային Միաւորեալ Կուսակցութիւնը կը հաւատայ գործունէութեան խաղաղ միջոցներու, որոնց իբրեւ առաջին հանգրուանը կը սեպէ համազգային քուէարկութիւն մը Խորհրդային Հայաստանի մէջ, որպէսզի հայ ժողովուրդը արտայայտէ իր նախընտրութիւնը՝ դադրելու եւ կամ միացած մնալու Խորհրդային Միութեան: Այս քուէարկութեան գաղափարին իբրեւ հիմնարուած, Ա.Մ.Կ.-ը շեշտ կը դնէ Խորհրդային Միութեան Սահմանադրութեան 17-րդ յօդուածին վրայ որ կ'ըսէ թէ որեւէ Խորհրդային հանրապետութիւն ազատ է դադրելու Սովետական Միութեանէն: Ա.Մ.Կ.-ը իր ծրագրին մէջ կ'անդրադառնայ Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան կարեւորութեան այս քուէարկութեան գաղափարին համար, որուն կապակցութեամբ արդէն ՄԱԿ-ին զրկած է մեծ թիւով խնդրագիրներ եւ նամակներ: Ա.Մ.Կ.-ի ծրագիրը յըստակօրէն կը դնէ թէ Ազատ, Անկախ Հայաստան մը չի նշանակէր հակա-սովետ Հայաստան մը, ընդհակառակն խիստ կարեւոր կը դասէ Սովետներուն հետ բեկամական կապերը:

Ա.Մ.Կ.-ը կարեւոր կը նկատէ կազմակերպութեան ներս կարգապահութիւնն ու գաղտնապահութիւնը, ոչ որովհետեւ կուսակցութիւնը գաղտնի բնոյթ ունի, այլ որովհետեւ չսիրէր յայտարարել իր ամէն մէկ յաջողութիւնը. Ա.Մ.Կ.-ը ինքզինք կը նկատէ իբրեւ կազմակերպութիւն մը որ ծնունդ առած է հայ ժողովուրդին ծոցէն եւ կը ծառայէ նոյն այդ ժողովուրդին՝ մինչեւ անոր հայրենիքին ազատագրումը, որմէ ետք կուսակցութիւնը ինքզինք լուծուած պիտի համարէ:

Անկասկած որ սփիւռքեան կուսակցութիւններուն վերապահուած է մեծ դեր Հայաստանի ազատագրման գործին մէջ, սակայն Հայաստանէն ներս գործող կազմակերպութիւններ, ինչպիսին է Ա.Մ.Կ.-ը, անհրաժեշտ են, կենսական:

Ն. ԳԱԼԸՊՃԵԱՆ

Պարոյր Հայրիկեան

Popular public opinion is that the citizens of the Soviet Union are too terrified to express themselves in the slightest manner against the Soviet government or its policies. Most Armenians, however, are not aware of the existence of an organized independence movement within Soviet Armenia which works under the name of the Armenian National Unity Party. Founded in Yerevan in 1966, the N.U.P. has undergone several changes since its establishment. The primary goal of the NUP has always been the same: to find the solution to the Armenian Question by establishing a national Armenian State governing the entire territory of historic Armenia, by unifying all Armenians in the Diaspora throughout the world into a territorially and governmentally established Homeland, and by creating and promoting a national renaissance. Since its inception in 1966, the NUP has altered its illegal platform of anti-Communist and anti-Soviet policies to a freer national democratic ideology in its quest to reach its goals. This alteration of policies is due to several factors, the main one being that dissent in the Soviet Union has become gradually more legalist, open, and even tolerant in recent years.

The NUP was organized in 1966 in Yerevan by the artist Haikazun Khachatrian, but he was only able to lead the organization until 1968 because he was sentenced to five years imprisonment. In 1968, Paruir Hairikian, a student, took over the leadership post, but he too was imprisoned. During the eight years between 1967 and 1975, eighteen court trials were held concerning the NUP. As a result, over fifty Armenian patriots were convicted for terms varying from 6 months to 10 years of confinement or exile. One Armenian, Haik Iskandarian, died a martyr in the Yerevan KGB (Soviet Secret Police) prison in 1968. The specific charges leading to these arrests and imprisonments are not made clear, but assumptions can be made. Leaflets and flyers containing NUP literature have reached a circulation of over 10,000. Protest hunger strikes have been organized within the Soviet Union. The NUP even has an official newspaper, "Paros" (first printed in 1967 by Haikazun Khachaturian) and "Erkunk" (first printed in 1969 by Paruir Hairikian). Other publications, such as journals, articles, and reports, have also been printed and distributed throughout the Soviet Union.

The NUP has outlined the methods that it will use to achieve its ultimate goal of a free, independent, and United Armenia. Political (non-violent) solutions to all issues are advocated by the NUP and violence is officially denounced as a means of struggle. The first step, according to the Party platform, of reaching independence is an all-national election, or referendum. An established fact (although probably unknown to most people) is that Article 17 of the Soviet Constitution states that every union republic has the right freely to secede from the USSR. The NUP functions as a defender of this Article. Soviet Armenia, therefore, can secede from the USSR by achieving an absolute majority of Armenia's population in a

general election to decide the issue. The first goal of the NUP is to obtain an absolute majority through massive and intensive ideological efforts prior to the actual election. The NUP plans to employ the aid of the United Nations in obtaining the right to hold a general election. Several petitions have been presented to the Soviet authorities and the United Nations which contain the demand of a general election, but they have not yet been successful.

According to the constitution of the NUP, a victorious referendum will only be the first step to the gradual, complete independence of Armenia. An independent Armenia does not imply an anti-Soviet Armenia, and the NUP hopes to maintain friendly relations between Russia and Free Armenia. The Party Constitution states that the process of achieving full independence will take about one year beginning with the referendum. The NUP expects that in the beginning of the independence period, the United Nations forces will provide defense of the State borders. Following the referendum, the NUP will strive for international recognition of Armenia, financial and economic independence, military independence, and the adoption of a provisional constitution. After achieving all of these goals, the NUP will disappear as a distinct political organization. A complete outline of the political structure of free Armenia is not given by the NUP because a basic Party principle is that the deciding word belongs to the people of Armenia. The NUP Constitution distinctly states that Armenia must be a country of freedoms.

Extreme secrecy and strict discipline of NUP members are required. Although the NUP itself is not a secret organization, it is against any sort of self-advertisement and does not strive for political power, but rather for the universal interests of the nation. Any adult Armenian can become a member of the NUP, regardless of his political or religious convictions, providing that he place the general interests of his nation above all else.

The National Unity Party claims to be the most organized and unopposed organization across the USSR. Armenian citizens have been political subjects rather than political participants until now. According to NUP expectations, if only one out of one hundred Armenians takes part in the struggle for independence within the Soviet Armenian population of three million, guided by NUP principles, no force in the world can hinder the independence of Armenia. The international situation is favorable now and the independence of Armenia is a problem for today, not for the future. We have waited too long for an opportunity; after this, we must not be so patient. Although our efforts in the Diaspora to achieve Armenian independence can be very helpful, we must realize that the only successful route to take can be an active struggle within the boundaries of Armenia on our historical homelands.

N. KALEBJIAN

KAMPUCHEA

Kampuchea is the modern name for Cambodia, a country situated in the Far East, surrounded by Thailand, Laos, and Vietnam. Its capital is at Phnom Penh, a city in the south-eastern corner of Cambodia.

Cambodia's recent history begins relatively well, but progresses tragically for its inhabitants. Cambodia had been a French protectorate for more than a century until 1949, when it gained its independence as an Associate State of the French Union and slowly acquired financial and economic independence. Throughout the late 40's and 50's anti-French, Vietnamese and Vietminh guerrilla forces were active in Cambodia.

Finally, in 1970, Prince Sihanouk was deposed, and the Khmer Republic went into effect. Nevertheless, hostilities extended throughout most of the country: hostilities involving North and South Vietnamese and U.S. forces, as well as Republican and anti-Republican Khmer troops. By 1973, the United States and North Vietnam both had active participation in the fighting. Civil war continued on a large scale between the Khmer Republic (which was supported by American arms and economic aid), and the United National Cambodian Front (including the Khmer Rouge communists supported by North Vietnam and China).

In April of 1975, the communist Khmer Rouge ended the 5 year war and instituted a harsh, regimented regime. All cities and towns were forcibly evacuated of all citizens (a total of about 4 million Cambodians) who were sent to work 16-17 hour work days in the fields with minimal food rations. All foreigners were expelled from the country. There was no banking, postal service, telephone service, or public transportation systems available to the people. Religion was not accepted; the practice of Christianity, Islam, and even Cambodia's traditional Buddhism were outlawed as "reactionary".

Differences with Vietnam began to mount to full scale fighting by 1977-78. The forces of the republic were supported by China, and those of Vietnam were supported strongly by the Soviet Union. On January 7, 1979, the capital of Phnom Penh was captured by the Vietnamese. Prime Minister Pol Pot fled. Before long the entire eastern third of Cambodia was taken over.

The following day a new 8-man revolutionary council was established to administer the country. Cambodia became the People's Republic of Kampuchea, and the Kampuchean United Front for National Salvation. In August, President Heng Samrin was put into power and 21 members were added to the council.

The people of Cambodia were sincerely relieved in April of 1975 when the Khmer Rouge took over power. They felt that the war was finally over and order could be restored in their country. The civil war had completely exhausted Cambodia's economy. All production of latex and rubber was halted, and expenditure increased drastically. The nation was totally dependent on external fi-

ancial assistance. After 1975, Pol Pot claimed Cambodians lived under a "collective regime through a communal support system" in which they received yearly rice rations of 312 kilograms. Escapees reported Cambodians rarely received more than 90 kilograms yearly. Pot also claimed to overcome economic differences and malaria, stating that in 1978, 200,000 tons of rice were produced for export. But, again the Vietnamese invasion stopped all economic activity in Cambodia. Cambodia remains dependent completely on Soviet or Vietnamese aid to function.

Why should Cambodia have been forced into this situation? Because of foreign intervention once again. Once again we almost had mass war (China was readying troops on its Vietnamese border, making the rest of the world fear impending war). The Soviet Union presses Vietnam on the war path with troops, arms, promise of protection, and thousands of military advisors. Thailand prepares troops in fear of Vietnam. The area is in turmoil because of hunger for land and power; colonialization and expansionism. No nation should have to deal with these treacherous burdens.

JASMINE

ԳԱՄԲՈՒԶԻԱ

Գամբուզիա արդիական անունն է Գամպոտիոյ: Մայրաքոյն Արեւելքի երկիրներէն մին, որ շրջապատուած է Թայլանտ, Լաոս եւ Վիէթնամ երկիրներով: Մայրաքաղաքը կը կոչուի Փնոմ-Փենհ եւ կառուցուած է երկրին հարաւ-Արեւելեան անկիւնը:

Գամպոտիոյ արդի պատմութիւնը կը սկսի բաւականին լաւ, սակայն ժամանակի ընթացքին, կը դառնայ պատուհասի եւ դժբախտութեան պատմութիւն մը ժողովուրդին համար: Ֆրանսական գաղութ մը ըլլալէ ետք, Գամպոտիա 1949-ին ստացաւ անկախութիւն: 40-ական եւ 50-ական թուականներուն՝ հակաֆրանսական, Վիէթնամական եւ Վիէթմինհի ուժերուն համար գործունէութեան լայն դաշտ մըն էր Գամպոտիա:

1970-ին, իշխան Սիհանուկի կառավարութիւնը տապալեցաւ եւ հաստատուեցաւ իմեր հանրապետութիւնը: Բայց եւ այնպէս երկիրը խաղաղութենէ շատ հեռու էր. հանրապետական եւ հակահանրապետական, հիւսիսային եւ հարաւային Վիէթնամական, ինչպէս նաեւ Ամերիկեան բանակներ կռուի դաշտ ընտրած էին Գամպոտիան: 1973-ին, արդէն Միացեալ Նահանգներու Հարաւային Վիէթնամ թիկունք կը կանգնէին իմեր հանրապետութեան, իսկ յեղափոխական իմեր Ռուժը (Կարմիր) եւ Միացեալ Գամպոտիական Ազգային Ճակատը իրենց թիկունք ունէին հիւսիսային Վիէթնամը եւ Զինաստանը:

1975-ի Ապրիլին վերջապէս իմեր Ռուժ-ի ուժերը յաղթեցին վերջ տալով հնգամեայ երկար պատերազմին: Բայց հաստատուած կարգերը բաւական խիստ էին, եւ քաղաքները գրեթէ ամայացած: Ժողովուրդը քշուեցաւ դէպի դաշտերը աշխատելու (մօտ 4 միլիոն հոգի), շուտով սովն ու համաճարակը տարածուեցաւ երկրէն ներս: Հասարակական ծառայութիւնները վերցուեցան եւ կրօնքը արգիւտուեցաւ:

Վիէթնամի հետ հակամարտութիւնները հասան ծայրայեղութիւնաց, մինչեւ որ 1977-78ին սկսան կանոնաւոր զինուորական գործողութիւնները: Գամպոտիոյ թիկունքն էր Զինաստանը, մինչ Սորհրդային Միութիւն կ'օգնէր Վիէթնամի: Յունուար 7, 1979-ին, մայրաքաղաքը՝ Փնոմ-Փենհ գրաւուեցաւ Վիէթնամի կողմէ, երկրին արեւելեան մէկ երրորդին հետ միասին:

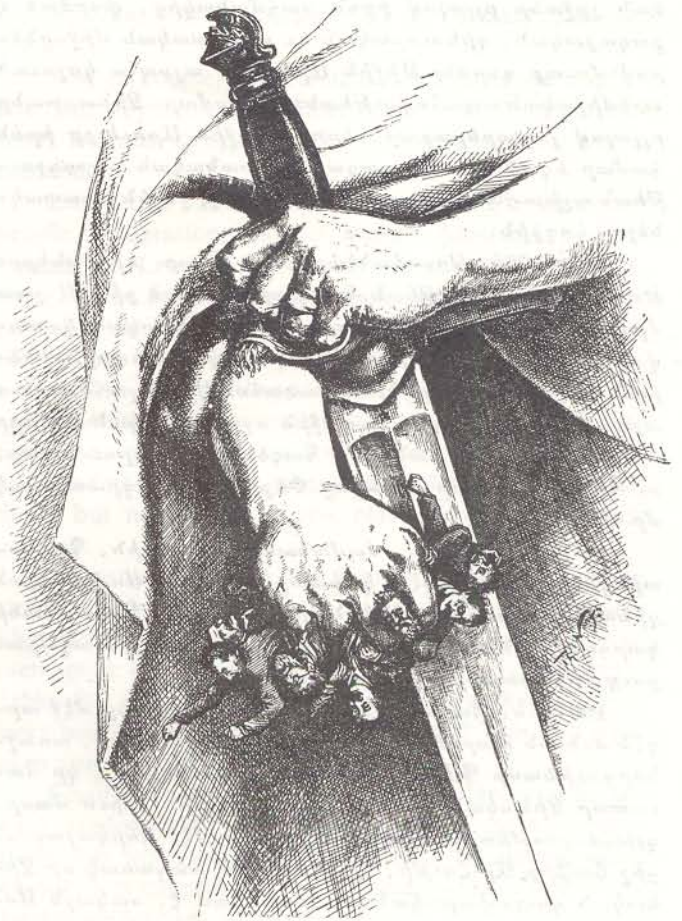
Վարչապետ Փոլ-Փոթ փախուստի դիմեց, որմէ ետք ութը հոգինոց յեղափոխական Սորհուրդ մը կազմուեցաւ կառավարելու երկիրը: Երկիրը վերակոչուեցաւ Գամբուզիոյ Ժողովրդային Հանրապետութիւն, իսկ միակ կուսակցութիւնը՝ Գամբուզիոյ Հայրենիքի Փրկութեան Միացեալ Ճակատ (համայնավար): Օգոստոսին Հէնկ Սամրին նշանակուեցաւ նախագահ, եւ 21 ուրիշներ աւելցան Սորհուրդին վրայ:

Գամպոտիոյ ժողովուրդը 1975-ի իմեր Ռուժի յաղթանակէն ետք կարծեց հանգիստի շունչ մը քաշել:

Քաղաքացիական պատերազմը երկրին տնտեսութիւնը քանդած էր ամբողջութեամբ, եւ Գամպոտիա կը վստահէր օտար տնտեսական օգնութեան վրայ: 1975-էն ետք, Փոլ-Փոթ յայտարարած էր թէ երկիրը կ'ապրէր հաւաքական կեանքով ու աշխատանքով, եւ թէ տարեկան իւրաքանչիւր անձ կը ստանար 312 քիլօ բրինձ: Բայց հետագային տեղեկութիւններ կային թէ հազիւ 20 քիլօ բրինձ բաժին կ'իյնար իւրաքանչիւրին: Փոթ նաեւ կ'ըսէր թէ հիւանդութիւններն ու սովը վերցուած էին եւ Գամպոտիա 1978-ին 200.000 թոն բրինձ արտածած էր: Բայց եւ այնպէս Վիէթնամի յարձակումէն ետք, տնտեսութիւնը դարձեալ քանդուեցաւ եւ Գամպոտիա ներկայիս կը վստահի ամբողջութեամբ Վիէթնամի եւ Սորհրդային Միութեան վրայ:

Ինչո՞ւ այս վիճակը Գամպոտիոյ մէջ: Հարցում մը որ մէկ պատասխան ունի — օտար միջամտութիւն: Շրջանը հազիւ թէ ազատեցաւ մեծ պատերազմէ մը: Զինաստան պատրաստ է միջամտելու, Սորհրդային Միութիւն ամէն տեսակի զինուորական եւ տնտեսական օգնութիւն կու տայ Վիէթնամի, Թայլանտ կը վախնայ ներխուժումէ:

ՃԱՍՄԻՆ

ՍՈՎԵՏ-ՉԻՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՎՐԱՅ

Այս օրերուն ընդհանրապէս ընդունուած է այն իրականութիւնը թէ Խորհրդային Միութիւնը եւ Չինաստան մեծապէս կ'օժանդակեն — ըլլայ բարոյապէս, նիւթապէս, թէ զինուորապէս — Պաղեստինեան ազատագրական շարժման: Պաղեստինեան ազատագրական շարժման գլխաւոր դերակատար կազմակերպութիւնը ըլլալով ՊԱԿ-ը եւ անոր մէկ ճիւղաւորումը, Ալ-Ֆաթհա-ը, այս վերջիններուն խողովակով է որ տեղի կ'ունենան բանակցութիւնները:

Պաղեստինեան շարժումի ծննդեան օրերուն, երկու համայնավար պետութիւններէն իւրաքանչիւրը կ'ուզէր մուտք գործել Միջին Արեւելք, հոն ձեռք ձգելու համար որոշ ազդեցութեան գօտի, հետեւաբար չէզոքացնելու համար այլ որեւէ պետութեան — իսկ արեւմտեան թէ արեւելեան — ազդեցութիւնը: Բայց եւ այնպէս, Մոսկուա եւ Փէքինը, իւրաքանչիւրը ունէր յատուկ զրգապատճառ վերոյիշեալ ազդեցութեան համար պայքարելու: Խորհրդային Միութեան համար, Միջին Արեւելեան շրջանը ըլլալով իրեն սահմանակից, փորձած է քաղաքական, զինուորական եւ տնտեսական միջոցներով-մուտք գործել Միջին Արեւելք, այսպէս կոչուած «անմիջական ապահովութեան» մը համար: Չինաստանը ըլլալով յարաբերաբար հեռու, Միջին Արեւելքը իրեն համար եղած է զուտ գաղափարաբանական քարոզչութեան աշխատանքի դաշտ, կարգ մը այլ չնչին նպատակներու կողքին:

1964-1965 թուականներուն, Արաբ երկիրներու Խորհրդային Միութեան հանդէպ ունեցած քիչ թէ շատ ժխտական կեցուածքէն օգտուելով, Չինական կառավարութիւնը առիթը յարմար նկատեց Պաղեստինցիներուն միջոցաւ Արաբներու վստահութիւնը շահելու. առ այդ, ան հանդիսացաւ առաջին ոչ-արաբական երկիրը որ պաշտօնապէս ճանչցաւ Պաղեստինցիներու դատը, ու ՊԱԿ-ին առիթը ընծայեց Փէքինի մէջ գրասենեակ մը հիմնելու:

Բայց եւ այնպէս, ժամանակի ընթացքին, Պաղեստինցիները մեծապէս կախեալ դարձան Սովետական զինական օժանդակութենէն որուն քանակը Չինաստանի կարողութիւններէն վեր էր, եւ որ իր կարգին տկարացուց Չինաստանի ազդեցութիւնը:

1967-ին, Պաղեստինցիները իրենք իրենց մէջ արդէն-հունչին տարբեր համոզումներ: Մէկ մասը, առաջնորդութեամբ ՊԱԿ-ի ատենապետ Շուքէյրիի, կը հաւատար Չինական օժանդակութեան, մինչ միւս մասը, գլխաւորութեամբ ՊԱԿ-ի Պէյրութի մէջ ներկայացուցիչ Շաֆիք Ալ-Զութի, կը շեշտէր թէ հակառակ որ Չինական գաղափարական լաւ բարեկամ է, սակայն Սո-

վետները կարողութիւնը որունն նիւթական աւելի մեծ օժանդակութիւններու: Եսաէր Արաֆատ, անձամբ Չինացիները կը նախընտրէր: —

Հակառակ այս բոլորին, ՊԱԿ յաջողած է անկախ մնալ եւ մերժել որեւէ գեր-պետութեան հրահանգները: Եւ այս անկախութիւնը ան կը փաստէ այն իրականութեամբ որ ի զայրոյթն մէկ համայնավար պետութեան (Սովետ Միութիւն կամ Չինաստան) կը շարունակէ գործակցիլ միւսին հետ: Առաւել, ան կը շարունակէ իր ահաբեկչական տիպի պայքարը Իսրայէլի դէմ, հակառակ Ռուսական կամ Չինական բողոքներու:

Պաղեստինեան շարժումը ոչ մէկ առումով յառաջ չի տանիր Սովետական կամ Չինական շահերը, նկատի ունենանլով որ Պաղեստինեան շարժումը ազգային, իսլամական, ոչ-Մարքսիստ-Լենինիստ շարժում մըն է, որ կը ձգտի Պաղեստինի ազատագրութեան, ու չի ծառայի իբրեւ համայնավար գաղափարաբանութեան պահակը Միջին Արեւելեան շրջանէն ներս:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՒՎՈՒՏ ՀԱՅ ՍՔՈՒԼ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1979

10րդ դասարան		
Արական	54	119 Հայ աշակերտ
Իգական	65	
11-րդ դասարան		
Արական	41	102 Հայ աշակերտ
Իգական	61	
12-րդ դասարան		
Արական	29	62 Հայ աշակերտ
Իգական	33	

Ընդհանուր գումար՝ 283 Հայ աշակերտ.
Դպրոցի աշակերտութեան թիւն է 2115.

Հայ աշակերտները կը ներկայացնեն դպրոցին 13.4%-ը:

ՄԱՐՏ 1980

Դպրոցի աշակերտութեան թիւն է 2022.
Հայ աշակերտներու թիւն է 300.
Հայ աշակերտները կը ներկայացնեն դպրոցին

14.8%-ը:
Ճերմակամորթ (ոչ սեւ եւ լատին) աշակերտները դպրոցին 40.5%-ը ներկայացնելով,
Հայ աշակերտները՝ ճերմակամորթ աշակերտութեան 33% տոկոսը կը կազմեն:

ՀԱՅԴՈՒԿ

ԱՐՏԱԳԱՂԹԻ ՄԱՍԻՆ

Արտագաղթը բան մըն է որ կը պատահի աշխարհիս չորս կողմը, առանց դադարի: Երկիր մը կ'երթան աւելի լաւ կեանք մը ունենալու համար: Կը հաւնին, ու հոն կը մնան, կամ կը ձգեն ու կ'երթան ուրիշ տեղ մը բախտերնին փորձելու:

1975-ի Օգոստոսին էր երբ հայրս ու ես Հայաստան գացինք պտտելու: Հոն մեր բարեկամները մեզ տարին Եղեռնի եւ Սարտարապատի յուշարձաններուն քով, եւ ապա էջմիածնի եւ Գեղարդի եկեղեցիները: Եղեռնի յուշարձանին առջեւ աչքերս լեցուեցան, որովհետեւ յիշեցի մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակները: Սակայն Սարտարապատի առջեւ էի երբ կարծես կուրծքս հպարտութեամբ ուռեցաւ: Յիշեցի մեր Ֆետայիները, հայ երիտասարդ կամաւորները, յիշեցի այն ժամանակը երբ եռագոյնը, հպարտ ու միշտ բարձր, կը ծածանէր հայ երկիրքին վրայ: Տեսայ մեր սրբազան Արարատը որ կ'ողբար իր գերութիւնը: Ախ, որքան կ'ուզէի մոռնալ տունս ու տեղս եւ ապրիլ հայրենիքիս մէջ, աշխատելու համար անոր անկախութեան:

Այդ գիշեր գիտցայ թէ մեր բարեկամներ կը մտածէին Ամերիկա գաղթելու մասին: Ձէի հասկնար թէ իսկապէս ի՞նչ կ'ուզէին, եւ ո՞ր կ'ուզէին ապրիլ: Ո՞ր կ'երթան բախտաւոր Հայաստանաբնակ հայրենակից: Ո՞ր օտար երկիրքին տակ պիտի կրնաս հանգիստ ապրիլ: Վերջապէս ո՞ր կ'երթաս տառապելու: Արդեօք նոր Աշխարհը որ կը փնտռես քու ներկայ աշխարհէդ աւելի լա՞ւ է:

Այո՛, Ռուս համայնավարները շատ ճնշումներ կը բանեցնեն: Սակայն ինչո՞ւ տեղի տալ, ինչո՞ւ ձգել որ օտարը յաջողի: Պէտք է պայքարիլ ու տապալել զանոնք:

Արտագաղթը տեղի կ'ունենայ մասնաւորաբար հայրենական համար: Արտագաղթ, սակայն դէպի ո՞ր: Ամերիկա, Ֆրանսա, Քանադա, թէ Լիբանան: Ուր որ ալ գաղթենք, մէկ բան կը սպասէ մեզ: Զուլումի կաթսան: Ամերիկայի, Ֆրանսայի, եւ Քանադայի մէջ կաթսան շատ մեծ է եւ շատ շանցած արդէն կորսուած կ'ըլլանք: Լիբանանի մէջ կաթսան պզտիկ է, եւ այդ պատճառով ձուլումի ամենաքիչ վտանգը կը գտնուի Լիբանանի մէջ, ուրեմն ինչո՞ւ Լիբանանէն ալ գաղթենք: Արդեօք հոն լաւ չէի՞նք ապրեր: Ազգային կեանքը շատ լաւ վիճակի հասած էր, սակայն մենք զայն եւս լքեցինք գտնելու համար նոր տեղ, նոր երկիր, նոր ժողովուրդ:

Արեւմտեան երկիրներուն մէջ, հայը կը ջանայ տեղացիէն աւելի տեղացի ըլլալ: Կը փորձեն, ամէն ինչ տեղացիէն աւելի լաւ ընել, նոյնիսկ լեզուն խօսելու մէջ: Բոլոր այս բաները հասկնալի է, սակայն լեզո՞ւն: Արդեօք մեր լեզուն օտարիէն աւելի գեղեցիկ չէ՞: Այս կը տանի ձուլումի մէջ դարձեալ

Վերջապէս, կ'ըսենք թէ մեր հողերը կ'ուզենք, ինքնավայր. լիւն եւ անկախութիւն կ'ուզենք, սակայն ինչպէ՞ս կրնանք այս բոլորը ունենալ երբ կը հեռանանք մեր հայրենիքէն, կը գաղթենք ու կ'երթանք օտար երկիրներ, օտար մարդոց հետ կ'ապրինք:

ՊԵՏԻԿ

THOUGHTS ABOUT EMIGRATION

Emigration is something that occurs constantly all over the world. Emigrants go to other countries to lead better lives. They either like it and remain, or they leave again to try their luck elsewhere.

It was in August of 1975 when my father and I went to Armenia to visit. While there, some friends of ours took us to the Armenian Martyrs' and Sardarabad Monuments and to the Echmiadzin and Keghart churches. Standing before the memorial to the massacres, my eyes filled with tears as I remembered our one-and-a-half million martyrs. But standing before the Sardarabad Monument, my chest swelled with pride. I remembered our Fedayees, the young Armenian volunteers who sacrificed their lives there. I remembered the time when the Tricolor, always high, waved proudly over the Armenian homeland. I saw our holy Ararat weeping, mourning in bondage and slavery. Oh, how I wanted to forget my house and home and live in my fatherland, striving for its independence.

That night, I learned that our friends were contemplating emigrating to America. I could not understand just what it was that they wanted, and just where they wanted to live their lives. Where are you going, my lucky Armenian compatriot? Under which foreign skies will you be able to live your life comfortably? Where are you finally going to suffer and grieve? Could the new world that you are searching for be better than the present one you live in?

Yes, of course, the Russian communists are oppressive. But why allow them more room? Why let them succeed? We must struggle and by struggling we must knock them out.

Emigration occurs especially within the American people. Emigration, but to where? America? France? Canada? or Lebanon? Wherever we choose to imigrate, there will be only one thing which awaits us: the melting pot of assimilation. In America, France, and Canada, the melting pot is huge and we become lost within only a short time. The melting pot in Lebanon is a smaller one, and for this reason, assimilation is not as likely in Lebanon. Then why should we leave Lebanon too? Didn't we live comfortably there? Armenian life had reached a peak there; but no, always a new place, new country, new people.

In western countries, the Armenian immigrant always attempts to be a better citizen than the citizen themselves. They try to do everything better than the native citizen, even speak the language better. All of this is understandable. But even the language? Isn't our mother language more beautiful than that of any foreigner? This also leads us to assimilation.

Finally, we claim that we want our lands back. We want freedom and independence, but how can we achieve all of this when we ourselves leave our homeland, when we ourselves emigrate to foreign lands, when we ourselves live among foreigners and strangers?

BEDIG

ԱՊՐԻԼ 24-Ը ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍԻ ՄԷՋ

ՅՈՒՇԱՏՕՆ

Այս տարի, Ապրիլ 24-ին, ժողովուրդագետ 1000 հայեր հաւաքուեցան Մոնթէպէլլոյի Ապրիլեան Եղեռնի Յուշարձանին շուրջ, յարգելու համար մէկուկէս միլիոն հայ նահատակներու յիշատակը: Այդ օրուայ հանդիսութեան ներկայ էր Լոս Անճելըսի քաղաքապետը ինչպէս նաեւ քաղաքական եւ կազմակերպչական ներկայացուցիչներ: Անցնող մի քանի տարիներու հետ բաղդատելով, այս տարի հայ ժողովուրդի ներկայութեան թիւը սակաւ էր:

ՅՈՅՑ

Յոյցը կազմակերպուած էր հայկական երեք կուսակցութիւններու կողմէ կեանքի կոչուած՝ Միացեալ Հայ Դատի յանձնախումբի կողմէ:

Հինգշաբթի կէսօրէ ետք, ժամը 1.30-ին, 15.000 հայեր քալեցին Հոլիվուտի Ռոզ եւ Ալէք Փիլիպոս վարժարանէն մինչեւ Հոլիվուտի Փալատիւմը, ուր տեղի ունեցաւ քաղաքական հաւաքը:

Հանդիսութիւնը սկսաւ Ամերիկեան քայլերգի եւ «Սարտարապատ»ի ունկնդրութեամբ:

Օրուայ բանախօսներն էին քաղաքապետ Պրատլի, հայ քաղաքական կուսակցութիւններու ներկայացուցիչները ինչպէս նաեւ հայ եւ Ամերիկացի քաղաքական եւ Կազմակերպչական դէմքեր: Կարդացուեցաւ նաեւ բացակայ անձնաւորութիւններու կողմէ ղրկուած հեռագրերներ:

Հանդիսութեան ներկայ հայ երիտասարդներու թիւը զգալիօրէն մեծ էր, կարծէք թէ հայ երիտասարդութիւնը կ'ուզէր շեշտել թէ ան չի մոռնար իր նախնիքներու նահատակութիւնը ու պատրաստ է շարունակելու կէս մնացած գործը:

ՀԱՅԱԴՈՒԼ

Աշխարհի չորս կողմը ուր հայ դադուեթը կազմակերպուած է, տեղի ունեցաւ 48 ժամուայ տեւողութեամբ հացադուլ, յարգելու համար 1915-ին նահատակուող Հայերու յիշատակը:

Լոս Անճելըսի մէջ տեղի ունեցող հացադուլը կազմակերպուած էր Հ.Յ.Դ. Շանթ Կոմիտէութեան կողմէ:

Հացադուլին մասնակցեցան 24 հայ երիտասարդներ, որոնք հաւաքուեցան Century City-ի այն շէնքին դիմաց ուր Լոս Անճելըսի թուրք դեսպանի գրասենեակը կը գտնուի:

Բողոքող երիտասարդները թողուցիկներ բաժնեցին անցորդներուն ինչպէս նաեւ մեր պահանջներու ցանկը պիտի ներկայացնէին թուրքիոյ դեսպան Քէմալ Արիքանի: Սակայն դեսպանը մերժեց զիրենք ընդունիլ:

Հացադուլի մասին անդրադարձան հեռատեսիլի եւ ձայնասփիւռի մի քանի կայաններ:

ԱՆԻ

APRIL 24 in L.A.

AT THE MONUMENT

On April 20, approximately 1000 Armenians gathered at the Armenian Martyr's Monument in Montebello, to honor the memory of the 1.5 million Armenians massacred by the government of Turkey, on April 24, 1915. The program consisted of speeches presented by the Mayor, several assemblymen, and representatives of the Armenian community.

The attendance was poor in comparison to previous years. The cause was most likely the lack of advertisement.

DEMONSTRATION

The demonstration organized by the Inter-Parry April 24 Cimmittee, took place in Hollywood, on April 24. With over 15,000 participants at 1.30 at the Rose & Alex Pilibos School, the demonstration was very well organized and proceeded in a very orderly manner. The people marched to the Hollywood Palladium, where there was a political rally following the demonstration.

The political rally consisted of the presentation of speeches by several assemblymen, mayors and representatives of the Armenian political parties. There were presentations of proclamations and readings of telegrams sent from those who couldn't be present.

The attendance of the Armenian youth in such a great number brought forth hope in the new generation, showing people that the new generation will take over where the old leaves off.

HUNGER STRIKE

Forty-eight hour hunger strikes were organized in major cities throughout the world with the ARF Shant Gomideh organizing the hunger strike in Los Angeles. Twenty-four Armenian youths, members of the ARF, AYP, etc., gathered in Century City in front of the building which contains the office of the Turkish Consulate of Los Angeles. The protestors distributed flyers to passers-by and attempted to present a written list of our demands to the Turkish Consul General, Kemal Arikan, but he refused to see us. There was a considerable amount of media coverage of the hunger strike with various radio and television stations taking statements from the youths. ANI

Ճիշդ երկու տարի առաջ, «Հայդուկ» կը գրէր...

ՀՐԱԻՆՐ ՊԱՅՔԱՐԻ

Մայիս 28, 1918:

Վաթսուն տարիներ անցած են եւ գորած այս բուականին վրայէն, եւ տակաւին մենք, ամէն տարի այդ օրուան, շատ հաւատարմաբար, կը հաւաքուինք միատեղ, տօնելու եւ յիշատակելու այդ ուրախ առիթը:

Իրապէս որ ուրախ առիթ մը: Դարերու ստրկութեանէ ետք հասնիլ մեր նպատակին՝ տիրանալ մեր ազատ, անկախ Հայաստանին: Կասկած չկայ, թէ մինչեւ այս օրս ալ մեր բոլոր սրտով կը փափաքուինք անգամ մը եւս տիրանալ ազատ, անկախ եւ միացեալ Հայաստանի: Սակայն մեծ դժբախտութիւն մը կը կայանայ հո՛ն, երբ չենք անդրադառնար, թէ վաթսուն տարիներ առաջ երբ մեր հերոսները ձեռք ձգեցին մեր «սուրբ» երկիրը, փափաքով ու փափաքելով չէ որ տիրացան անոր, այլ կոհիով՝ յաւերժական կոհիով...

Եւ մենք, հայ երիտասարդութիւնը, ամենէն կենսական մասը հայ ժողովուրդի, որչափով կը մասնակցի կոռուի մը, որքա՞ն կը պայքարինք, ի՞նչ կ'ընենք: Չ'ըսելու համար ոչինչ, ըսեմ թէ միշտ պատրաստ ենք անիծելու թուրքը, եւ 1915-ի պատահարները յիշելով պատրաստ լալու, ողբալու: Արդեօք ժամանակը եկած չէ՞ հասկնալու թէ թուրքը մեր միակ թշնամին չէ: Թուրքը մեր դիրախն է, այո՛, սակայն մեր թշնամին աշխարհն է իր ամբողջութեամբ: Արդեօք ժամանակը եկած չէ՞ անդրադառնալու թէ բա՛ւ է մեր լացը թշնամիին ըրածներուն վրայ եւ թէ թշնամին պէտք է լայ մե՛ր ըրածներուն վրայ:

Ապրիլ 24-ը կը մօտենայ: Երիտասարդութիւնը ոտքի է, անհամբեր: Ընկեր-ընկերոջ կ'ըսէ, «նայինք այս տարի ինչ պիտի ըլլայ»:

Ապրիլ 24-ը կ'անցնի, կ'ըլլայ Ապրիլ 25, 26: Երիտասարդութիւնը տխուր է, յուսախաբ: Ընկեր-ընկերոջ կ'ըսէ, «բա՛ն մըն ալ չեղաւ...»:

Սակայն ոչ ոք կ'անդրադառնայ, թէ «բան» մը չկրնար ըլլալ, եթէ «բան» մը ընողը չ'ըլլայ, եւ «բան» մը ընողը չ'ըլլար, եթէ անոր ուժ տուող չ'ըլլայ: Այս պարագային «բան» մը ընողը Հ.Յ.Դ.-ն է, իսկ ուժ տուողը ե՛ս, եւ դո՛ւն: Ուրեմն միանանք, եւ ո՛ւժ տանք անոր: Միանանք, որովհետեւ փաստուած է թէ «միութիւնը գորութիւն է», որովհետեւ ըսուած է թէ «անձնական նիգերով կը կերտենք մեր անձին ապագան, իսկ հաւաքական նիգերով՝ մեր ազգին ապագան»: Ուրեմն եկուր, սեղմենք իրարու ձեռք, մեր ձեռքերու սեղմումով բռունցք մը թող յառաջ գայ, ուժեղ բռունցք մը, անկեղծ բռունցք մը, եւ այդ բռունցքով է որ թշնամին հարուածենք:

Քննալու տեղ՝ շարժիմք,
շարժելու տեղ՝ բողոքենք,
իսկ բողոքել տեղի՛ պայքարինք:

FORWARD

It was during the last few months of WWI, as the victorious allies in Europe were striking the last blows to a defeated Germany, when the Ottoman empire was attempting to put an end to the Armenian Question. The Armenian people, a smaller ally to the victorious nations, was making its final effort to save what was left of the Armenian nation and to sustain itself as a viable people.

A people who had suffered starvation and massacre since 1915 was attempting to gather its forces in order to save its physical existence, even if only to live in one small corner of its fatherland. The children of Armenia, true to their ancestors raised the bloody flag and prepared for its last battlefront.

Armenians!
Hasten to free Armenia.

.....
It is not time to slacken:....

.....
For the sake of the physical existence of the suffering Armenian people.

.....
SD stand up! Onward to work toward our holy war.

Even while the orders of the Armenian army's commander-in-chief were in transit, the sons of Armenia, bearing arms, were marching toward the battlefront to give the final blow to the wretched, blood-thirsty enemy.

It was the month of May. The Turkish troops swiftly advanced toward the plains of Ararat, toward Erevan and Echmiadzin. And the Armenian army organized its last stand, preparing to save it and its people's honor. The

terrible battle began. On the one side, the regular Turkish army; on the other side, the entire Armenian population. On the one side, a trained and well equipped army, having experience in a world war, on the other side, a whole nation which had reached this point carrying upon its shoulders a 3000 year history; a nation that had passed Avarayr and came to take a moment's pause in Sardarabad.

"We got effort from Avarayr,
We paused here for a moment."
May 28: the "fools" had found a means.

And the commander-in-chief of the Armenian troops proclaimed the victory of Sardarabad.

Armenians!

.....
Onward, towards Alexandrapol.

He ordered that the enemy be driven out of Armenia and that the Armenian lands be recaptured.

It was the bright sunrise of Armenian freedom, and the Armenian people had cast off the yoke of its 600 years of slavery, and it was proving to history and fate that it existed and that it would remain.

And today, although on one part of Armenia the sun is eclipsed by clouds, another part is still shackled with the chains of slavery. Already from Turkey to Europe and everywhere are heard Ardavasd's chains which are rusty and worn, and which will be buried before our righteous freedom struggle.

Armenians!

The dawn of freedom is at hand.

Onward toward our sacred war.

SHAVARSH

ԻՆՉՈՒ ԴԷՄ ԵՆՔ ԿԱՅՍԵՐԱՊԱՇՏՈՒԹԵԱՆ (ԻՄԲԵՐԻԱԼԻԶՄ)

Շատ հին ժամանակներէ ի վեր եղած են մարդիկ որոնք շահագործած են ուրիշներ, մարդիկ որոնք իշխած են ու ճնշած ուրիշները: Եւ այսպէս, եղած են փոքր խմբակներ որոնք ունենալով տնտեսական եւ նիւթական առաւելութիւններ, տիրապետած են մեծամասնութիւն ներկայացնող խմբակցութիւններու վրայ, շահագործելով անոնց աշխատանքն ու քրտինքը: Այս շահագործող մարդիկը պարզապէս որովհետեւ հարուստ են, կը վայելեն հանգստութիւններ, միեւնոյն ժամանակ օգտուելով իրենց աշխատաւորներուն ձեռքի գործն առանց պէտք եղած վարձատրութիւնը ընելու: Օրինակ, մեր շուրջը ականատես կը դառնանք գործատէրերու որոնք անարդարօրէն կը վարձատրեն (ժամական 2 տուլար վճառելով) իրենց աշխատաւորները, որովհետեւ անոնք նոր եկած են այս երկիրը, չունին կանաչ թուղթ (green card), առ այդ չունենալով դժգոհելու առիթ: Ուստի, կարելոր է շեշտել թէ՛ դատապարտելի չէ գործատէր ըլլալը, այլ դատապարտելի է գործաւորները օգտագործելը, զանոնք անարդարօրէն վարձատրելով: Այս բոլորը ծնունդ տուած են եւ կը սնանեն ներկայ դրամատիրութեան (քաբիթալիզմ):

Ինչպէս անհատական գետնի վրայ, նոյնպէս ալ ժողովուրդներու ու պետութիւններու մակարդակին տեղի կ'ունենան շահագործումներ: Կ'ըլլան զօրաւոր պետութիւններ որոնք տկար երկրի մը բնական արդիւնաբերութենէն, հանքերէն (ոսկի, արծաթ, քարիւղ, եւ այլն) եւ կամ աժան ձեռավարձէն օգտուելու համար, տնտեսապէս եւ նոյնիսկ զինուորապէս կ'իշխեն այդ երկրին վրայ: Օրինակ, երբ Արեւմտեան եւրոպական երկիրները մինչեւ վերջերս կ'իշխէին Ափրիկէի երկիրներուն վրայ ու կ'օգտուէին այդ երկիրներու հարստութիւններէն եւ մարդկային ուժէն (manpower) մէջտեղ բերելով գաղութատիրութիւն եւ կամ արդի կայսերապաշտութիւն:

Հայ ժողովուրդը օրինակ մըն է այն տկար ժողովուրդներէն որ զոհը դարձած է Ամերիկայի, ցարիստ Ռուսիոյ, Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի շահերուն, երբ այս մեծ պետութիւնները աչք գոցած են թրքական վայրագութիւններուն ու ջարդերուն եւ արհամարհած են Հայկական Հարցը, Օսմանեան կայսրութենէն կամ հանրապետական Թուրքիայէն ունեցած իրենց շահերուն սիրոյն:

ՅԱՌԱՂ

Համաշխարհային առաջին պատերազմի վերջին ամիսներն էին: Երբ Եւրոպայի մէջ յաղթական Դաշնակիցներ վերջին հարուածները կու տային պարտեալ Գերմանիոյ, անդին Օսմանեան կայսրութիւնը կը փորձէր վերջնականապէս լուծել Հայկական Հարցը: Իսկ Հայ ժողովուրդը՝ յաղթական երկիրներուն փոքր դաշնակիցը, իր վերջին ճիգերը ի գործ կը դնէր փրկելու համար այն ինչ որ մնացած էր Հայաստան աշխարհէն եւ գոյատեւելու համար իրր ազգային ամբողջութիւն:

1915-էն ի վեր ջարդուած ու սովահար ժողովուրդը իր կոտորակուած ուժերը ի մի հաւաքելով կը ձորձէր փրկել իր Ֆիզիքական գոյութիւնը, հոգ չէ թէ ապրելու իր հայրենիքին մէկ փոքր անկիւնին մէջ: Հայկեան ցեղի զաւակները հաւատարիմ իրենց նախահօր, արեան դրօշը պարզած վերջնական ճակատամարտին կը պատրաստուէին:

Հայե՛ր,

Շտապեցէ՛ք Հայրենիքն ազատելու:

.....

Ժամանակ չէ դանդաղելու:...

.....

Յանուն բազմաչարչար Հայ ժողովուրդի Ֆիզիքական գոյութեան:

.....

Ոտքի կանգնեցէ՛ք, դէպի գործ, դէպի սրբազան պատերազմ:

Մինչ Հայկական ժողովրդային բանակի ընդհանուր հրամանատարին հրամանագիրը ձեռքէ ձեռք կ'անցնէր, հայորդիներ զէն ի ձեռին կ'ուղղուէին դէպի ճակատ, վերջնական հարուածը տալու նենգամիտ ու արիւնարբու թշնամիին:

Մայիս ամիսն էր: Թրքական բանակը արագօրէն կը յառաջանար դէպի Արարատեան դաշտ, դէպի Երեւան ու էջմիածին: Իս Հայկական Բանակը իր վերջնական ու վերջին դիրքերուն ետին կը կազմակերպուէր, փրկելու համար իր եւ իր ժողովուրդին պատիւը:

Սկսաւ օրհասական կռիւր. մէկ կողմէն թրքական կանոնաւոր բանակը, իսկ միւս կողմէն ամբողջ Հայ ժողովուրդը: Մէկ կողմէն մարդուած ու լաւ զինուած բանակ մը որ ամբողջ Համաշխարհային պատերազմի մը փորձառութիւնը ունէր, միւս կողմէն ամբողջ ազգ մը որ եկած հասած էր հոն իր ուսերուն շալկած երեք հազար տարուայ պատմութիւն մը. ազգ մը որ անցած էր Աւարայրէն եւ եկած էր պահ մը կանգ առնելու Սարտարապատի մէջ:

«Աւարայրից ջանք առանք

Այստեղ մի պահ կանք առանք»:

Մայիս 28: «Նենթ»երը հնար գտած էին:

Եւ Հայկական զօրքերու ընդհանուր հրամանատարը կ'աւետէր Սարտարապատի յաղթանակը, ու Հայե՛ր,

.....

Դէպի Ալեքսանդրապոլ:

Հրամանը կու տար, հալածելու թշնամին Հայաստանէն դուրս, ու վերագրաւելու հայկական հողերը:

Հայկական ազատութեան պայծառ Արեւը ծագած էր, եւ Հայ ժողովուրդը վեց հարիւր տարիներու ստրկութեան լուծը մէկ կողմ նետած անգամ մը եւս կը փաստէր պատմութեան ու ճակատագրին թէ ինք կայ ու կը մնայ:

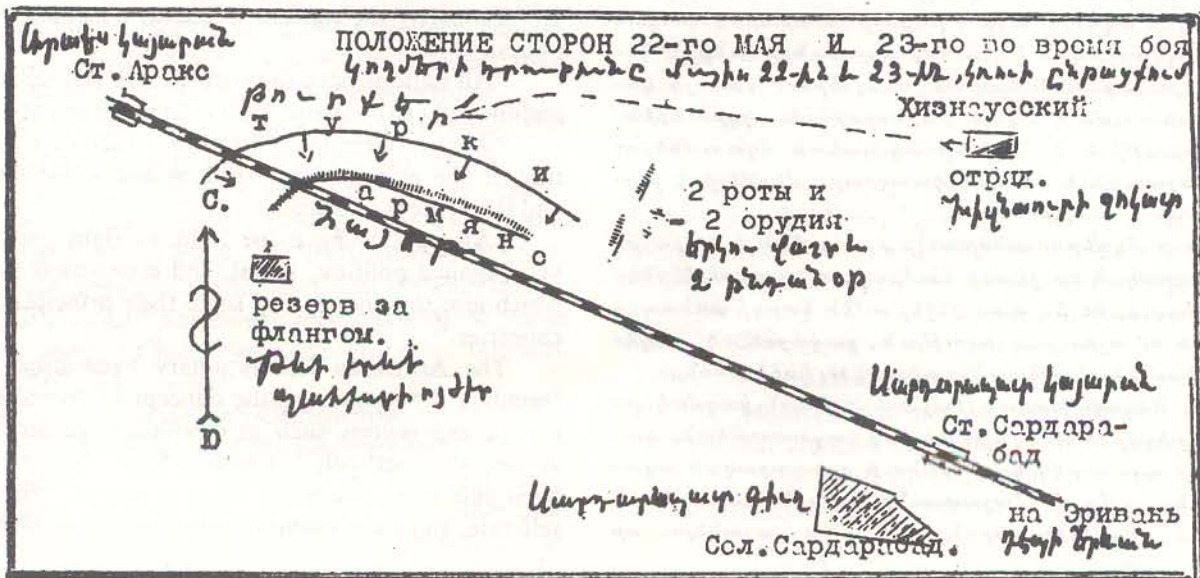
Եւ այսօր, թէեւ Հայաստանի մէկ մասին վրայ ազատութեան Արեւը խափանուած է ամպերով, իսկ միւս մասը տակաւին կը հեծէ՝ ստրկութեան շղթաներուն տակ, արդէն իսկ Թուրքիայէն Եւրոպա, եւ ամենուրեք կը լսուի Արտաւազդի շղթաներուն ձայնը, որոնք ժանգոտած ու փտտած պիտի խորտակուին մեր ազատատենչ ու անձնուրաց պայքարին առջեւ:

Հայե՛ր,

Ազատութեան արշալոյսը մօտ է:

Դէպի սրբազան պատերազմ:

ՇԱՌԱՐՇ

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆ

Ազատութիւնը իրաւունքներու խափանման չգոյութիւնն է, անկախութիւնը նախկին խափանումներէ եւ կաշկանդումներէ ազատումն է:

Ազատութիւնը եւ անկախութիւնը մարդկային եւ ազգային տարրական իրաւունքներ են: Ինչպէս ամէն անհատ կը ձգտի եւ իրաւունք ունի ընկերութեան մէջ իր ճակատագիրը որոշելու եւ ուրիշ անհատներու կամ ընկերութեան ճնշումներուն չենթարկուելու, նոյնպէս ամէն ազգ իրաւունք ունի ինքնորոշման եւ անկախութեան:

Անհատի մը ազատութիւնը պէտք չէ խափանէ ուրիշ անհատներու ազատութիւնը, ազգերու անկախութեան պարագային այս կը գործադրուի միջազգային համաձայնութիւններով:

Պետութիւն մը անկախ կը համարուի երբ ուրիշ պետութիւններու չի դիմեր կառավարական կամ նիւթական օգնութեան համար այլ ինքն իր պետն է եւ ինք կը գծէ իր ուղին:

Անկախ պետութեան մը մէջ անհատներ կ'ունենան ազատ խօսքի, գործի, մամուլի, եւայլն իրաւունք: Այս ազատութիւնը հիմնական է, որովհետեւ հաւաքականութիւնները եւ անհատները իրենց ստեղծագործական աշխատանքը կրնան զարգացնել ազատ պայմաններու մէջ միայն:

«Ազգի մը լաւագոյն վիճակը ոչ թէ միայն անկախ ըլլալն է, այլ միեւնոյն ժամանակ ազատ ըլլալը, այսինքն, երբ ոչ մէկ իշխող գոյութիւն ունի այդ ազգի համար իր երկրէն դուրս կամ ներս, եւ երբ ամէն մէկ անհատ օրէնքը կը ճանչնայ որպէս միակ իշխանութիւնը երկրէն ներս»:

Անկախութեան իրաւունքը յստակացնելու համար կը մէջբերենք Հ. Յ. Դ. նախագիծէն հետեւեալ տողերը.

«Բոլոր ազգերը ազատ ինքնորոշման եւ սեփական անկախ պետութեան կերտումի իրաւունքը ունին: Պետական քաղաքական պարտադրեալ որեւէ կառոյց կու պիտ խախտումն է ազատ ինքնորոշման սկզբունքին, բռնատիրութիւնն է, աշխարհակալական ձգտումներու արտայայտութիւնն է, բնականաբար, մերժելի է ըստ ամենայնի»:

Բոլոր ազգերու անժխտելի իրաւունքն է ազգային ազատագրական պայքարի ճամբով եւ բոլոր միջոցներով տապալել եւ իս պառ ջնջել ամէն կարգի բռնապետութիւն ու աշխարհակալութիւն, քաղաքական, ընկերային կամ տնտեսական ինչ պիտակ ալ կրեն անոնք»:

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան կազմակերպական սկզբունական շրջանէն իսկ «ազատութեան» գաղափարը ազատօրէն կը յայտնուի «քաղաքական ազատութիւն», «Ազատ Հայաստան», «ինքնավարութիւն» բառերու ընդմէջէն, որոնք կու գան յայտնելու որ

Հ. Յ. Դ. —ը հինէն ի վեր կրցած է հաշտեցնել ազգային ազատութեան եւ ինքնիշխանութեան գաղափարը, եւ միջազգային ներդաշնակ մարդկութեան մը գոյութիւնը միացած դաշնակցային կապերով:

EDUCATIONAL

FREEDOM AND INDEPENDENCE

Freedom is the non-existence of the suppression of rights. Independence is the freedom from previous suppressions and obstructions.

Freedom and independence are basic human and national rights. Just as an individual has the right to, and strives to determine his own fate in society and to avoid being subject to the suppression of other individuals or society, so does every nation have the right to self-determination and independence.

An individual's freedom should not hinder another individual's freedom. In the case of a nation's freedom, this is accomplished through international agreements.

A government is considered independent when it doesn't seek governmental or material aid from other governments, but instead it is its own governor, and it charts ½ its own course.

In an independent government, individuals have the right to free speech, work, press, and other rights. These freedoms are fundamental because only under free conditions can both the collective masses and individuals develop their crativity.

— "a nation's best condition is not only being independent, but at the same time being free, that is, when there exists no other ruler for that nation, either within or without, its own lands, and when ach individual recognizes the laws as the only other ruler within the country".

To clarify the right to freedom, we quote from ARF policy:

"All nations have the right to free self-determination and the right to construct their own governments.

"A governmental obligatory structure is the violation of the principles of freedom and self-determination and therefore is rejected.

"All nations have the right to fight for their survival against political, social, and economical movements which aim to conquer and force their principles on other countries."

The Armenian Revolutionary Federation, since its founding, has expressed the concept of freedom with its use of expressions such as "political freedom", "Free Armenia", "self-rule", which indicate that the ARF has been able to reconcile the ideas of national freedom and self-rule, and harmonious international humanity.

SOVIET AND CHINESE INFLUENCE ON THE PALESTINIAN GUERRILLA MOVEMENT

It is relatively widely accepted now-a-days that both the Soviet Union and China exert considerable influence on the Palestinian guerrilla movement. The two largest and most popular organizations of this movement are the Palestinian Liberation Organization (PLO) and Al Fatah. It is with them that China and the Soviet Union have developed close ties.

Since the first appearance of the Palestinian movement, each communist power has had an interest in the Middle East to establish presence and influence, and to neutralize that of the other. Yet both Moscow and Peking have different priorities there. Since the area is closer to the U.S.S.R., it affects vital security interests for Moscow, which has invested much effort in the Mid East politically, militarily, and economically. But, for China, the Middle East is distant and these influences are of secondary importance. For this reason China concentrates its efforts to selective military aid, but an active diplomatic and propaganda campaign.

Up until 1964-65, the radical Arab governments and Arab communist parties tended to look kindest towards the Soviet Union. Interested in weakening Soviet leadership of the liberation movements, China saw the establishment of the PLO as an opportunity to improve relations with the Arab world, and link itself to the liberation movements. China was the first power (and non-Arab state) to recognize the Palestinian entity, give it official representation in Peking, and support its guerrilla organizations. Nevertheless, the Palestinian guerrilla organizations depended primarily on Soviet weapons. This dependence weakened China's capacity to influence these organizations and counter Soviet expansion in the area.

In 1967, a debate took place between PLO chairman Shukeiry, who wanted to rely on China, and the head of PLO's Beirut office, Shafiq al-Hut, who favored improving relations with Russia. He claimed that while China backed the Palestinian movement theoretically, U.S.S.R. could provide more politically significant action. His successor, Arafat agreed that though relations with the Soviet Union are good, "China backs the guerrillas unconditionally and to the very end."

Despite all this Soviet and Chinese influence, the PLO and al-Fatah have maintained their independence. Though they respond to requests compatible to their own goals, they have been unwilling to accept orders from either communist power. The approach has been a practical one, not ideological. Yet, though the guerrilla movement has

not acceded to Soviet and Chinese requests to cease certain terrorist's activities against international civilian targets, it has stopped some of them. Palestinian leaders still point out the enormous value of such acts: a blow against Arab circles pushing cutting ties with the socialist camp; forced the U.S. and Israel to recognize the political existence of the Palestinian entity; raised morale of the Palestinians in Arab countries.

The Palestinian movement has insisted on its independence from China and the U.S.S.R. by keeping relations with each other over the opposition of the other. It is not Marxist, or controlled by Moscow or Peking. It does not follow Soviet or Chinese policies in its struggle against Israel. The Palestinian movement does not advance Soviet or Chinese interests in the Mid East since its outlook is primarily Arab nationalist Islamic, and has no Marxist-Leninist component. Its purpose is the liberation of Palestine and not the promotion of communist strategic interests in the region.

STATISTICS Hollywood High School

OCTOBER 1979

10th Grade		
Male	54	119 Armenian students
Female	65	
11th Grade		
Male	41	102 Armenian Students
Female	61	
12th Grade		
Male	29	62 Armenian students
Female	33	

Total 283 Armenian Students

Total of students in school 2115

Armenian students are 13.4% of all the students.

MARCH 1980

Total in school 2,022 students

Number of Armenians 300 students

Armenian students are 14.8% of all the students.

The White students form 40.5% of the school

Armenian represent 33% of the White students.

"HAYTOUG"

AN EFFECTIVE WAY TO PROPAGANDIZE

Recently, the Armenian community of Los Angeles has had the unique opportunity of viewing three different Armenian films which were made in the Soviet Union: - "Tavit Beg", "Mkhitar Sbarabed", and "Nahabed". The films present several important points that are worth considering. They were educational, entertaining, provide excellent propaganda, and were generally well-made.

"Tavit Beg" and "Mkhitar Sbarabed" had historical as well as entertaining values. Although the factual history of the legendary Tavit Beg was somewhat distorted, probably to add to the plot, both films ("Mkhitar Sbarabed" being a sequel to "Tavit Beg") kept their viewers in suspense and anxiousness. Naturally, due to the fact that these films are Soviet-made, there was a considerable amount of Russian propaganda included in the plots. One particular scene in "Mkhitar Sbarabed" showed a futile effort by Mkhitar to defend his Armenian army from the Turkish army of the oppressive sultan, only to be surprised by the rescuing forces of none other than the Russian army of the Tsar coming to save the day. This was followed by several minutes of Russian soldiers joyously hugging Armenian soldiers with the leaders avowing to their everlasting alliance. Incidentally, both films were originally made in the Russian language with the Armenian dialogue being obviously dubbed-in.

"Nahabed" also contained its share of Russian propaganda, but it was an overall better picture in that it was much easier for an Armenian viewer to identify with its symbolism and plot. It was not as biased as the previous two films, although it too was Soviet-made. The limited Soviet (not Russian) propaganda had officials of the newly formed Soviet government visiting Armenian villages to distribute plots of land to Armenian farmers. The story of "Nahabed" was about a typical Armenian villager

in the early part of the century who is the only surviving member of his family following the Turkish massacres. Nahabed dwells constantly on the memory of his wife and children and the entire film consists of Nahabed's flashbacks to his life before it was ruined by the barbaric Turks. Eventually, however, Nahabed remarries and starts a farm and new family. Finally, Nahabed vows that for each new Armenian child that is born in the village, he will plant an apple tree. The film ends on a symbolic note showing Nahabed several years later proudly walking through a village that is well populated with hundreds of healthy apple trees. The symbolism of "Nahabed" was overwhelming and its message was clear. After all attempts to annihilate the Armenian People, they managed to be reborn stronger than ever. The Turks indeed did not succeed in their attempt. The photography in "Nahabed" was excellent and could even be a potential award winner. Another good point about "Nahabed" is that it was originally made in the Armenian language.

It seems that recent Armenian films have improved in quality. They have educational aspects and are an excellent form of Armenian propaganda. "Tavit Beg" and "Mkhitar Sbarabed" were more entertaining, while "Nahabed" and another film, "Ariunabard", are symbolic of the rebirth of the Armenian struggle. According to recent Armenian press releases, yet another Armenian film in English, "Assignment: Berlin", is in the making. While the other films are geared basically for the Armenian public, "Assignment: Berlin" is a commercial film geared toward the non-Armenian public for the purposes of Armenian propaganda. The presentation of Armenian films such as these provides an excellent method for fund-raising, education, and entertainment. The Armenian community should take advantage of the privilege of being able to see such well-made films and remain in hopes that we can continue to obtain such valuable films for public viewing. The time is now right for us to pursue our efforts in professional projects like these which demand our support and encouragement and which can aid us in effectively promoting our Cause.

Guns of Armenian Revolutionaries seized by Turks in Van, 1907.

ՔԱՐՈԶՉՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑ ՄԸ

Վերջերս Լոս Անճելըսի հայ գաղութը առիթ ունեցաւ տեսնելու հայկական երեք ժապաւէններու ցուցադրութիւնը, որոնք պատրաստուած էին Սովետական Հայաստանի մէջ:

Այդ երեք ժապաւէններն ալ - «Դաւիթ Բէկ», «Մխիթար Սպարապետ» եւ «Նահապետ» - բաւական լաւ ձեւով պատրաստուած էին եւ կը ներկայացնէին պատմական դէպքերը շատ հետաքրքրական ձեւով:

«Դաւիթ Բէկ»ը եւ «Մխիթար Սպարապետ»ը ինչպէս յիշեցինք, կը ներկայացնէին պատմական եւ դաստիարակչական արժէքներ եւ քարոզչութեան լաւ միջոցներ էին սակայն պատմական կարգ մը իրականութիւններ փոփոխութեան ենթարկուած էին ժապաւէնի պատրաստութեան ընթացքին:

Մասնաւորաբար նկատելի է Ռուսական քարոզչութիւնը ժապաւէնի այն բաժինն մէջ ուր Ռուս բանակը օգնութեան կը հասնի հայ զինուորներու, կոռելու համար սուլթանի իշխանութեան դէմ: Այս դէպքին կը յաջորդէր Ռուս եւ Հայ զինուորներու ողջագործումը:

Երկու ժապաւէններն ալ Ռուսերէն լեզուով պատրաստուելուն պատճառով, հայերէն լեզուն չէր ներդաշնակէր բերնի շարժումներուն հետ:

«Նահապետ»ն ալ ունէր Ռուսական քարոզչութեան իր բաժինը, սակայն ընդհանուր առմամբ աւելի լաւ ձեւով կը ներկայացնէր հայ ժողովուրդի խորհրդանիշները: Նախկին երկու ժապաւէններու նման շատ շեղումներ չէին կատարուած, հակառակ որ այս մէկն ալ Սովետական Միութեան մէջ պատրաստուած էր:

Մասմանափակ Սովետական (ոչ Ռուսական) քարոզչութիւնը ի յայտ կու գար երբ նոր կազմուած Սովետական կառավարութեան կողմէ պաշտօնեաներ կու գային հայկական գաւառները հայ գիւղացիին հող բաժնելու համար:

«Նահապետ»ը պատմութիւնն էր հայ գիւղացիի մը որ իր ընտանիքէն միակ վերապրողն էր թրքական ջարդերէն ետք:

Նահապետ կառչած էր կնկան եւ զաւակներու յիշատակին, եւ անոր նպատակն էր հայ գիւղի վերածնունդը տեսնել: Ուստի Նահապետ նորէն կ'ամուսնանայ եւ կը նուիրուի հողին ու նոր ընտանիքին, ի վերջոյ ան կ'ուստէ գիւղին մէջ ամէն անգամ հայ պղտիկի մը ծնունդին խնձորի ծառ մը տնկել:

Պատմութիւնը կը վերջանայ խորհրդանշական կերպով երբ Նահապետ տարիներ վերջ կը քալէ գիւղին մէջ ուր հարիւրաւոր խնձորի ծառեր հասակ նետած էին:

«Նահապետ»ի խորհրդանշական պատգամը յստակ էր. Հայը նորէն ոտքի կը կանգնէր աւելի ուժեղ քան երբեք եւ թուրքերու ջանքը Հայերը ոչնչացնելու ապարդիւն դուրս կու գար:

Այս ժապաւէնը սկիզբէն հայերէնով պատրաստուելը առաւելութիւն մըն էր ինչպէս նաեւ նկարչութիւնը շատ յաջող էր:

Այս վերջին տարիներու ընթացքին, հայկական ժապաւէնները աւելի բարձր որակ, դաստիարակչական բնոյթ ունին ինչպէս նաեւ կը ծառայեն որպէս քարոզչական միջոց:

«Դաւիթ Բէկ»ը եւ «Մխիթար Սպարապետ»ը հաճելի եւ հետաքրքրական էին, մինչդեռ «Նահապետ»ը եւ «Արիւնապարտ»ը հայ ժողովուրդի վերածնունդի խորհրդանիշն ու յարատեւ պայքարը կը յայտնաբերեն:

Ըստ հայկական մամուլի վերջին հրատարակութիւններուն, նոր ժապաւէն մըն ալ կը պատրաստուի անգլերէն լեզուով. "Assignment: Berlin". Նախկին ժապաւէնները ընդհանրապէս պատրաստուած էին հայ ժողովուրդին համար, սակայն այս մէկը նպատակ ունի Հայ դատը ծանօթացնել օտարներուն:

Հայ ժողովուրդը պէտք է այս առիթը օգտագործէ եւ քաջալերէ լաւ պատրաստուած ժապաւէններու ներկայացումը:

Ժամանակը հասած է արուեստագիտութեան ջանքերով մեր պահանջները արտայայտելու, որպէս Հայ Դատի քարոզչական միջոց մը:

ՏՊԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

COMMENTARY

Մայիս 1980: Հայ Երիտասարդաց Դաշնակցու-
թիւնը՝ մեր սիրելի կազմակերպութիւնը կը փոխուի
Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Երիտասարդա-
կան Միութեան: Հիմնական փոփոխութիւն — անշուշտ
ոչ: Այս Երիտասարդական Միութեան գործունէու-
թիւնը յստակօրէն գրուած պէտք է ըլլայ իր կանոնա-
գրին մէջ: Ուրեմն ահաւասիկ ուրիշ փոփոխութիւն մը,
կանոնագրի բարելաւում, որ կրնայ սպարդիւն մնալ
եթէ չգործադրուի լիուրի կերպով:

Մեր կանոնագրին առաջին երկու պարբերու-
թիւնները յստակօրէն կ'ըսեն թէ Հ.Ե.Դ.-ն հիմնուած է
օգնելու Դաշնակցութեան, ինչպէս նաեւ իր անդամները
դաստիարակելու յետագային Հ.Յ.Դ. շարքերը անցնե-
լու համար: Բայց այս առողջ ու հիմնական նպատակ-
ները որչափով իրագործուած են:

Տակաւին ես չեմ հանդիպած ոեւէ Հ.Ե.Դ.-ն անդամի
որ իրապէս հաւատայ թէ մեր կազմակերպութիւնը իր
նպատակներէն չէ շեղած. նախատակներ որոնք այնչափ
յստակօրէն գծուած են եւ սակայն անպայման որ մէկ
կողմ ձգուած: Մեզի համար յստակ էր թէ դժուարու-
թիւններ ունէինք եւ անկարող էինք գործերը յառաջ
տանիլ: Այս մասին միշտ կը խօսուէր Հ.Ե.Դ.-ի անդամ-
ներուն միջեւ, բայց կարծես թէ կը քաշուէինք այս
հարցը մեր երէց ընկերներուն հետ արծարծելէ: Բայց
ձեռով մը անոնք հասկցած էին այս դժուարութիւնները
եւ Հ.Ե.Դ.-ն բարեփոխելու նպատակով մեզի զրկեցին
վերամշակուած կանոնագիր մը: Այս նոր կանոնագիրը
թէեւ ներկայ անգործնական կանոնագրին շատ քիչ փո-
փոխութիւններ կու տար, սակայն այդ փոփոխութիւն-
ները իրենց մէջ կը կրէին լուծման բանալին:

Փոփոխութիւնները քիչ են, բայց անոնք հիմնական
արժէք ունին, եւ եթէ աշխատինք՝ զանոնք իրագործել
հարցը լուծուած կ'ըլլայ: Դաստիարակչական եւ կար-
գապահական հարցերը աւելի շեշտուած են. հարցեր
որոնց պահանջն կը տառապէր Հ.Ե.Դ.-ն: Իսկ Կեդրո-
նական վարչութեան անդամակցութեան հարցը բազ-
մաթիւ հակամտութիւններու տեղի տուաւ: Ըստ այդ
յօդուածին, Կեդրոնական վարչութեան անդամները
պէտք էր ըլլային Հ.Յ.Դ. շարքայիններ: Պէտք է այլ-
եւս ընդունինք որ նոյն ձեռով չէինք կրնար շարունա-
կել: Կեդրոնական վարչութիւնը մեր զեկավար մար-
մինն է, եւ որպէսզի անոր գործունէութիւնը ըլլայ աւելի
արդիւնաբեր, պէտք է աշխատին միասնաբար, աշ-
խատանք մը որ ի մտի ունի Հ.Յ.Դ. շարքայիններ
պատրաստել: Առաւել, կանոնագիրը յստակ ուղղու-
թիւն կու տայ մեզի, եւ այդ ուղղութիւնները ի մտի
պէտք է ունենանք մեր բոլոր ձեռնարկներուն մէջ:

Յաճախ կը լսենք թէ մէկ տեղ արդիւնաբեր եղած
գործունէութեան ձեւ մը, հոս «Արեւմտեան Ամերի-
կայի մէջ չի Բայիք», եւ ընդհանրապէս Միջին Արեւել-
քէն դուրս գործնական չէ: Բայց եթէ նայինք Ֆրանս-
այի երիտասարդական միութեան որ մեր վիճակը ու-
նէր, ասիկ էրեք տարի առաջ նոյնանման կանոնագիր
մը կազմեցին, ու այսօր նոր Սերունդ Երիտասարդա-
կան Միութիւնը այնպիսի ու գործունեայ Հ.Յ.Դ. Երի-
տասարդական միութիւն մըն է: Նոր կեանք մը կայ
այդտեղի երիտասարդութեան մէջ, եւ Հ.Յ.Դ. շարքերը
անցնողներու թիւը աճած է զգալի կերպով: Ահաւասիկ
սպարդի օրինակ մը թէ մեր նոր կանոնագիրը շատ ալ
գործնական է եւ մենք է որ զայն պիտի ընենք արդիւ-
նաբեր:

May, 1980: the long lived and loved Armenian Youth
Federation (of America) is suddenly transformed to the
Armenian Revolutionary Federation Armenian Youth
Federation. A drastic change? — Of course, not. Of
course not providing the implication of this title are not
sought through by the activities of the organization.

These ARFAYF activities are dictated, or should be
dictated (as any other legitimate organization, youth or
otherwise) by its constitution. Voila! We arrive at the
second transformation; a transformation that could also
be meaningless unless implemented strictly.

The very first two paragraphs of your constitutions
preamble clearly state (as I'm sure in all other comparable
world youth organizations) that the organization was
founded to assist the ARF in its goals, and to prepare its
members for eventual membership in the Armenian
Revolutionary Federation. What has happened to these
glorious ideals of our preamble. It seems they have ob-
viously been lost in the midst of one too many "inspired,
hard working" educational committee members.

Whatever the case may be, I have yet to run into
an AYF member who sincerely believes that our organ-
ization has not deviated from its clearly directed, yet
sadly deserted path. It was obvious to everyone down on
this level that there were problems which prevented us
from working efficiently. The problems were constantly
the subject of discussion between AYF members; almost
as if we were afraid to complain to anyone else that our
problems might be solved and we'd have absolutely
nothing to talk about. Somehow, the news had gotten
to a higher level, and, in an effort to set the AYF back
on its true course, we were presented with a revised
constitution, having few changes to the now obsolete
one, but showing potential never the less.

The changes are few, yet if we take advantage of
their worth, they will surely be enough to achieve the
desired result. There are certain subtle differences which
are evident when we examine what aspects of the organ-
ization have been newly emphasized. There is now a more
distinct trend towards the educational and disciplinary
areas; points long lacking within the AYF. The more
technical changes of greatest controversy involve gen-
eral membership and Central Executive membership,
one stating all C.E. members are required belong to the
ARF. Let's finally face the fact that we couldn't have
gone on in the same manner much longer. The Central
Executive is our leading body. It needs uniformity and,
more important, consistency to function to its full poten-
tial — potential in reaching the main objections of pre-
paring ARF members. The constitution now provides for
this consistency, which is why there could be no objection
to its new outline of our organization. It must be wel-
comed vehemently and kept foremost in our minds
while organizing any ARFAYF activity.

We often hear that certain techniques in running an
organization could not be effective in youth groups of
Western cultures. If the main goals of these youth organ-
izations are the same worldwide, this should never be
an argument. Three years ago, a virtually identical con-
stitution had been newly implemented in France. It has
been accepted quite well, and in this short length of
time, the Nor Seround of France has taken on a noticeable
change. A new vigor has emerged in the youth there and
the percentage of new ARF members has substantially
increased. There we have it! — living proof that our
constitution will work, and we will make it work.

CHANGES WITHIN THE A.Y.F.

During the weekend of May 17-19, 1980, we attended the A.Y.F. Constitutional Convention which was held in San Francisco by the Central Executive. The purpose of this Special Convention was to give a chance to A.Y.F. members to read and interpret the new international constitution of the A.R.F. Youth Organization which will be implemented throughout the world. The A.Y.F. was also given a chance to make suggestions to the A.R.F. Central Committee of Western America for amendments to this constitution.

There were approximately 40 delegates representing the various chapters of the A.Y.F. of Western America. The Convention began by reading the new constitution. Each section of the document was read, discussed, and voted on. If the delegates elected that they did not approve of any given section, they were given the right to suggest any possible changes or amendments. The major changes were as follows: the new Constitution provides for a change in the name of the organization. Instead of being the A.Y.F., the original A.R.F. suggestion was to change the name to the A.R.F. Youth Organization (ARFYO), but the A.R.F. Central Committee of Western America, for the sake of practicality, has proposed that the name be changed to A.R.F.-Armenian Youth Federation of Western America. The purpose of this is to associate the well-known A.Y.F. with its parent organization, the Armenian Revolutionary Federation. After a lengthy discussion on the topic, the delegates, by a vote of 19 for the change, 15 against it, and 4 undecideds, elected to maintain the name as it is: the Armenian Youth Federation of Western America. (The reason the motion did not pass was due to its failure to obtain a 3/4 majority vote). Another major change provided for in the new Constitution is to establish a Central Executive membership requirement: all C.E. members must also be A.R.F. members. The Convention decided, by a vote of 8 for the requirement, 23 against it, and 3 undecided, not to accept the new C.E. membership requirement. Instead, however, the Convention opted to make a suggestion to the A.R.F. stating that only a simple majority (at least 4 of the 7) of the C.E. members need to be A.R.F. members. There will also be several minor changes such as the age requirement, structure, educational program, etc.

The old Constitution of the 'a.y.f. consists of several points which contradict the new Constitution. Therefore, a committee consisting of 5 A.Y.F. members from various chapters was elected to join the two Constitutions together by June 30, 1980. After this is done, the amended Constitution will be presented to the A.R.F. C.C. for approval, and then to the Annual A.Y.F. Convention in September.

We would like to remind everyone that although the A.R.F. C.C. will take the A.Y.F.'s suggestions into consideration, there is no guarantee that it will either accept or reject the new amendments. However, we have faith and trust that whatever the final decisions are, they will be for the betterment of the A.R.F.-Armenian Youth Federation.

STAFF REPORTER

<i>Խմբագրութիւնս ցարդ բնութեան ձ է:</i>	
ARF Rosdom Gomideh	\$200
ARF Aharonian Gomideh	200
ARF Tro Gomideh	200
ARF Lernavayr Gomideh	100
ARS Anahid Chapter	300
ARS Mayr Chapter	200
ARS Gars Chapter	200
ARS Nayiri Chapter	200
AYF Simon Vratzian Jr. Chapter	100
AYF Nigol Touman Chapter	100
Unger from Shant Gomideh	200
Unger Nerces Eykjian	200
Unger Harout Beshlian	200
Mr. Nshan Kalayjian	200
Unger Missak Yasejian	100
Ani & Karekin Mgrdichian	100
Unger Garo Kheshvadjan	100
Unger Hrair Karamardian	100
Mrs Angele Bahuth	50
Unger Missak Melmezian	50
Mr. Dikran Elmassian	25
Unger Haigaz Boyadjian	25
Anonymous	100
Anonymous	100

Շնորհակալութիւններ Alco Printing Co.-ին:

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ
 ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԴՈՒԿ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ-ԱՄՍԱԹԵՐԹ

HAYTOUG

A MONTHLY PUBLICATION
 OF A.R.F. ARMENIAN YOUTH FEDERATION

1501 Venice Blvd.
 Los Angeles, Ca. 90006
 Tel. 380-AYF6

As The Youth Organization of the Armenian Revolutionary Federation, The Armenian Youth Federation pursues the following political objectives:

A. — Free, Independent and United Armenia.

B. — Armenia shall be a socialist-democratic independent Republic, the boundaries of which shall incorporate Armenian territories specified by the Treaty of Sevres.

C. — The still unpunished crime of genocide perpetrated against the Armenians must be redressed by the return of the occupied territories and by the just reparations for losses.

D. — The basic laws of the socialist-democratic Republic of United and Independent Armenia shall be decided by the Constitutional Assembly of Armenia elected on the basis of the principle of universal, equal, direct, secret and proportional suffrage.